

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สุขภาพองค์การ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทียบจากตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 97 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .32-.89 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .99 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ตั้งของสถานศึกษา ระดับการจัดการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา และประเภทของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t -test) การเปรียบเทียบสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe' test) ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. สุขภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน และด้านความสามัคคี ตามลำดับ

1.1 ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านเต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านสนับสนุนให้ครูก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน และผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านรู้จักแยกแยะเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวออกจากกัน ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านมีความตั้งใจปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม และผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านดูแลการจัดสรรอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับความต้องการของครู ตามลำดับ

1.3 ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและชัดเจน ครูได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาและวิธีการจัดการเรียนการสอน และครูได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างทั่วถึงทุกคน ตามลำดับ

1.4 ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูในสถานศึกษาของท่านยอมรับความสามารถทางวิชาการของเพื่อนร่วมงาน ครูในสถานศึกษาของท่านมีความยินดีและเป็นสุขเมื่อได้ทำงานร่วมกัน และครูในสถานศึกษาของท่านมีน้ำใจช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน ตามลำดับ

1.5 ด้านการสนับสนุนทรัพยากร โดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านใช้ห้องเรียน อาคารสถานที่ และบริเวณสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านสนับสนุนให้ครูไปศึกษาต่อฝึกอบรมและดูงานตามโอกาสอันควร และผู้บริหารในสถานศึกษาของท่านมอบหมายงานตามความสามารถของครูแต่ละคน ตามลำดับ

1.6 ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูในสถานศึกษาของท่านส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ครูในสถานศึกษาของท่านกระตือรือร้นและร่วมมือปฏิบัติงานกับครูในหน่วยงานอื่น และครูในสถานศึกษาของท่านมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาตามลำดับ

1.7 ด้านความเป็นอิสระโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูในสถานศึกษาของท่านยอมรับบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน ครูในสถานศึกษาของท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานของสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาของท่านมีความรู้ดีกว่าผู้บริหารกับครูมีความเป็นกันเอง ตามลำดับ

1.8 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูได้เตรียมแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนในแต่ละวิชา และครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามลำดับ และด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับอยู่ในลำดับสุดท้าย

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านพอใจที่จะจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานศึกษาของท่าน นักเรียนในสถานศึกษามีความพอใจในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู และนักเรียนในสถานศึกษาได้รับรางวัลทางด้านวิชาการจากหน่วยงานอื่นของภาครัฐหรือภาคเอกชน ในรอบปีที่ผ่านมา ตามลำดับ

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ทางบวก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ของกระทรวง คณะครูในสถานศึกษามีความสนใจและ สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการสอน การจัดกิจกรรม และการประเมินผล สถานศึกษามีการนำผลจากการทดสอบนักเรียนเป็นข้อมูลในการวางแผนเพื่อจัด โครงการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และคณะครูในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ขึ้นใช้ในการเรียนการสอน ตามลำดับ

2.3 ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ

โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการพัฒนาหรือปรับปรุงสถานศึกษา ในปีการศึกษาที่ผ่านมา คณะครูในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติงาน ในด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานรับผิดชอบอื่นๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษา และสถานศึกษาสามารถปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ของสังคม ในปัจจุบัน ตามลำดับ

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น ในสถานศึกษา ครูสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ครูในสถานศึกษามีความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียน และเมื่อเกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน หลักสูตรหรือปัญหา ในด้านผู้ปกครอง คณะครูในสถานศึกษาของท่านสามารถแก้ปัญหาได้ ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบสภาพองค์กรของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และขนาด ของสถานศึกษา

3.1 สุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนในเมืองมีการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ความสามัคคี การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน ความเป็นอิสระ และการมุ่งเน้นวิชาการมากกว่าโรงเรียนนอกเมือง ยกเว้นด้านความเพียงพอ ในการสื่อสารไม่แตกต่างกัน

3.2 สุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมและด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร ด้านความสามัคคี ด้านการสนับสนุน ทรัพยากร ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยโรงเรียน ประถมศึกษามีสุขภาพองค์กรโดยรวม และด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ ด้านการบริหาร แบบกิจสัมพันธ์ ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร ด้านความสามัคคี ด้านการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส

3.3 สุขภาพองค์กรของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ

ด้านความสามัคคี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสุขภาพองค์การของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีความสามัคคี มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

4. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

4.1 ประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่อยู่ในเมือง มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ทางบวกร มีสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียน ที่อยู่นอกเมือง

4.2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษามีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส

4.3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง มีประสิทธิผลของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีประสิทธิผลของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า

1. สภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านขวัญในการปฏิบัติงานและด้านความสามัคคี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ช่วงชั้นที่ 1-3 มีความตื่นตัวในการดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาตนเองให้ทันกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถดำเนินงานจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนได้อย่างมีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม และมีชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเป็นสุข ตลอดจนการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาทุกด้าน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีนโยบายในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียน และมีเป้าหมายพัฒนาบุคลากรทุกระดับ จึงจัดการอบรมพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น การอบรมวิธีการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อบรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน อบรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมหนึ่งโรงเรียนหนึ่งผลิตภัณฑ์ อบรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในระดับหนึ่ง ส่งผลให้สภาพองค์การโดยรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ช่วงชั้นที่ 1-3 ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ ด้านขวัญในการปฏิบัติงาน ด้านความสามัคคี และด้านความเป็นอิสระอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารและบุคลากรบางส่วนอาจยังไม่พร้อมกับการจัดการศึกษาแบบใหม่ ทั้งโรงเรียนจะต้องเป็นผู้วางแผนการปฏิบัติงานและดำเนินการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบกับช่วงเวลาที่ผ่านมาเป็นระยะเวลาที่จะต้องมีการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียน ดังนั้นภายในโรงเรียนจึงมีภาระที่ต้องรับผิดชอบค่อนข้างมาก ทำให้มีเวลาน้อยขาดการสื่อสารทำความเข้าใจในหน่วยงานภายในและภายนอก จึงทำให้สภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมและด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของจงดี ขจรไชยกุล

(2539) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของวิทยาลัยการสาธิตสุษสิรินธร กระทรวงสาธารณสุข ผลปรากฏว่า สุขภาพองค์การของวิทยาลัยการสาธิตสุษสิรินธร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียน ให้มีความรู้ทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามลำดับ และด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ อยู่ในลำดับสุดท้ายเนื่องจากปัจจุบัน นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงทำให้โรงเรียนต้องปรับตัวเอง รวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่ นำแนวทางการบริหารแบบบูรณาการมาดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ทั้งผู้บริหารโรงเรียนมีแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นไปตามความคาดหวังของรัฐบาล ผู้ปกครอง และชุมชน สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ให้อริฐบัพบาททหน้าทของตนเอง พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างเหมาะสมโดยยึดกระบวนการและนักเรียนเป็นสำคัญปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญทางด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาศักยภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งความสำเร็จของโรงเรียนอยู่ที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เกิดจากการบริหารที่สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติเห็นผลสำเร็จของงาน เปรมสุริย์เชื้อมทอง (2536, หน้า 9) จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล เปื้อยมศิริ (2545, หน้า 76) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบสุขภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

3.1 สุขภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนในเมืองมีการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ความสามัคคี การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน

ความเป็นอิสระ และการมุ่งเน้นวิชาการมากกว่าโรงเรียนนอกเมือง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในเมืองส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีรายได้สูง เศรษฐกิจดี มีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนและครูศึกษาได้มากกว่านอกเมือง จึงทำให้โรงเรียนในเมืองมีการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ความสามัคคี การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน ความเป็นอิสระ และการมุ่งเน้นวิชาการมากกว่าโรงเรียนนอกเมือง สอดคล้องกับ เปรมสุริย์ เชื้อมทอง (2536) พบว่า ระดับเศรษฐกิจของชุมชนและความเจริญของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่จะมีผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พรณี สุวดี (2536) พบว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีสภาพองค์การที่แตกต่างกับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จะเห็นได้ว่าสถานที่ตั้งเป็นสภาพทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะสภาพภูมิศาสตร์มีความแตกต่างกันตามจุดมุ่งหมายในการดำรงชีวิต และสอดคล้องกับ จันทราณี สงวนนาม (2533) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพสูงมีบรรยากาศของสถานศึกษาดีกว่าสถานศึกษาที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ และส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เจริญหรือในเขตเมือง อีกทั้งยังมีประสิทธิภาพสูงกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง

3.2 สภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพองค์การโดยรวม มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนประถมศึกษาจัดการศึกษาเพียงระดับเดียว จึงทำให้ครูสามารถทุ่มเทให้การสอน มีเวลาในการเตรียมสื่อการสอน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอดคล้องกับวัยและความสามารถของนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ที่จัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งในระดับช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับช่วงชั้น ที่สำคัญเนื่องจากเป็นระดับช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่มีหลักทฤษฎีที่ยาก ซับซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 35) จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษา สภาพองค์การโดยรวม มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์ (2548, หน้า 94) ที่ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาสัทธิบ พบว่า ในช่วงชั้น ที่ 3 เป็นช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่ต้องจัดแยกเฉพาะสายการเรียน ตามความถนัดตามสาขา ที่นักเรียนต้องการมากขึ้น และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ในช่วงชั้นที่ 1 เป็นช่วงชั้นที่ครูทุกคนต้องให้ความสำคัญในการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ต้องปูพื้นฐานทางการอ่าน-เขียน การคิดและทักษะต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งแต่ละช่วงชั้นจะมีธรรมชาติการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ โดยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพองค์การ ด้านการบริหาร

แบบมิตรสัมพันธ์ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนประถมศึกษาจัดการศึกษาเพียงระดับเดียว มีบุคลากรน้อยทำให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนแนวความคิดการทำงานกันได้ง่ายกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถดูแลบริหารงานรวมทั้งให้คำแนะนำปรึกษา เอาใจใส่ดูแลครูได้อย่างทั่วถึง สามารถให้ความเป็นมิตรสนิทสนมกับครูทุกคนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ สารกร ไห้วงค์ (2544, หน้า 65) ที่ได้ศึกษาแบบผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว ได้กล่าวว่าผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากบุคลากรทุกฝ่าย ผู้บริหารจึงควรเสริมแรงผู้ใต้บังคับบัญชา ในทางบวกหรือทางลบอย่างเหมาะสม กับสถานการณ์

ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษามีสุขภาพองค์การมากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาเฉพาะระดับประถม ซึ่งมีแนวทางการจัดการศึกษาไปในแนวทางเดียวทำให้ผู้บริหารสามารถบริหารงานหรือสั่งการตามสายงานได้อย่างชัดเจน แต่โรงเรียนขยายโอกาสจัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งทั้ง 2 ระดับมีหลักการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน อาจทำให้ผู้บริหารไม่สามารถบริหารงานได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้ครูที่สังกัดโรงเรียนประถมศึกษามีสุขภาพองค์การ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ มากกว่าครูที่สังกัดโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับแนวคิดของ สุมะ เดียวอิสเรศ (2527, หน้า 50) ที่กล่าวว่าผู้นำเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล ในอันที่จะก่อให้เกิดการกระทำกิจกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่พึงต้องการและบุคคลที่เชื่อว่าผู้นำจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือคำสั่งของตน

ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร โดยโรงเรียนประถมศึกษามีสุขภาพองค์การ ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ และรอบรู้ข่าวสาร ผู้บริหารหมั่นฝึกฝนศิลปวิทยาการและแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อนำข่าวสารมาเผยแพร่กับบุคลากร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีข่าวสารข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับ อันธิกา เสรีวัฒนา (2539, หน้า 166) ที่กล่าวว่า การใช้อำนาจสารสนเทศ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนเพราะความรู้ในด้านข้อมูลข่าวสารของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็น และจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจสารสนเทศ จะสามารถบริหาร โรงเรียนให้สอดคล้องกับจุดหมายในการจัดการศึกษาหรือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของโรงเรียนที่ตั้งไว้ และโรงเรียนประถมศึกษาจัดการศึกษาเพียงระดับเดียว มีบุคลากรน้อยทำให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนแนวความคิดการทำงานกันได้ง่ายกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถสื่อสารกับครูได้อย่างทั่วถึง ได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส

ด้านความสามัคคี โดยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสุขภาพองค์กร ด้านความสามัคคี มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้นำในการประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจเสียสละในการทำงาน และโรงเรียนประถมศึกษา มีบุคลากรน้อยทำให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดการทำงานกันได้ง่ายกว่า มีกิจกรรมต่างๆทำร่วมกันเป็นกลุ่มครบถ้วนตามจำนวนมากกว่า ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสามัคคีระหว่างบุคลากรได้ง่ายมากกว่า

โรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ สุรินทร์ รัตนกรไพบูลย์ (2538, หน้า 83) ได้กล่าวว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาควรปรับปรุงบรรยากาศในหน่วยงานให้อบอุ่นเป็นกันเองและให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และสอดคล้องกับ วินิจ เกตุจำ (2535, หน้า 92) กล่าวว่า ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความรักและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสร้างบรรยากาศที่ดีต่อหน่วยงาน

ด้านการสนับสนุนทรัพยากร โดยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสุขภาพองค์กร ด้านการสนับสนุนทรัพยากร มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประจำหมู่บ้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงมีความใกล้ชิดผูกพันกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมใดคณะครู นักเรียนและชุมชนต้องมีกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ เช่น กิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาที่มีสุขภาพองค์กร ด้านการสนับสนุนทรัพยากร มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ ยนต์ ชุมจิต (2538, หน้า 132-133) ที่กล่าวว่า หลักการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้องดำเนินงานใดๆด้วยความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา มีความต่อเนื่องตลอดเวลา ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือชุมชนมากที่สุดโดยใช้วิธีการง่าย ๆ และให้ความเป็นกันเองแก่ชุมชน ต้องดำเนินงานด้วยการปรับตัวเข้าหาชุมชน คือให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องดำเนินการด้วยความยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับเวลาหรือโอกาส ต้องจัดกิจกรรมที่ไม่ขัดกับประเพณี วัฒนธรรม หรือความเชื่อของประชาชนในท้องถิ่นที่สำคัญต้องดำเนินงานโดยมีการเตรียมแผนไว้ล่วงหน้าอย่างดี เพราะถ้างานดำเนินด้วยดีจะช่วยเสริมสร้างศรัทธาจากประชาชนได้ และสอดคล้องกับ กาญจนา เอกะวิภาค (2543, หน้า 12) ที่กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการร่วมกันจัดและพัฒนาการศึกษา สามารถนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสุขภาพองค์กร ด้านการมุ่งเน้นวิชาการ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจ

เนื่องจาก โรงเรียนประถมศึกษาจัดการศึกษาเพียงระดับเดียว จึงทำให้ครูสามารถทุ่มเทให้กับการสอน มีเวลาในการเตรียมสื่อการสอน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอดคล้องกับวัยและความสามารถของนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ที่จัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสส่วนใหญ่ไม่มีครูเฉพาะสาขาที่สอนนักเรียน ซึ่งในระดับช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับช่วงชั้น ที่สำคัญเนื่องจากเป็นระดับช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่มีหลักทฤษฎี ที่ยาก ซับซ้อน ซึ่งต้องจัดแยกเฉพาะสายการเรียน ตามความถนัดตามสาขาที่นักเรียนต้องการมากขึ้น และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียน เกิดความคิดความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 35) จึงทำให้ครูประถมศึกษา มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มากกว่าครูขยายโอกาส สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์ (2548, หน้า 94) ที่ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาสตรีศึกษาสดิพ พบว่า ในช่วงชั้น ที่ 3 เป็นช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่ต้องจัดแยกเฉพาะสายการเรียน ตามความถนัดตามสาขาที่นักเรียนต้องการมากขึ้น และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ในช่วงชั้นที่ 1 เป็นช่วงชั้น ที่ครูทุกคนต้องให้ความสำคัญในการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ต้องปูพื้นฐานทางการอ่าน-เขียน การคิดและทักษะต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งแต่ละช่วงชั้นจะมีธรรมชาติการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

3.3 สุขภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ไม่ว่าจะโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีการจัดการเรียนการสอน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและจัดการศึกษาให้เป็น ไปตามจุดหมายของหลักสูตร และความคาดหวังของชุมชน ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ด้วยการพัฒนาการบริหารงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นไม่ว่าโรงเรียนที่มีขนาดใด ต่างก็ปฏิบัติงานสนองนโยบายทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เหมือนกัน ในทิศทางเดียวกันเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นไม่ว่าโรงเรียนขนาดใด ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต่างก็ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษาเหมือนกันทุกแห่ง สอดคล้องกับ ประวิทย์ พูลสวัสดิ์ (2548, หน้า 80) ที่กล่าวว่าโรงเรียนที่มีขนาดใดต่างก็ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ตั้งไว้เหมือนกัน ในทิศทางเดียวกันเพื่อให้ การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทาง กระบวนการจัดการศึกษาเหมือนกันทุกแห่ง

ด้านความสามัคคี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีสุขภาพองค์การของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลาง มีความสามัคคี มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหารเพียงคนเดียวไม่สามารถจะทำการกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ ผู้บริหารจึงต้องมีภาวะผู้นำสูง จึงจะสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา ให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจ เสียสละในการทำงานยินดีที่จะทุ่มเทในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดกลางที่มีบุคลากรมากผู้บริหารจึงต้องใช้ทักษะการบริหารงานเพื่อให้ครูมีความสามัคคีกันมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับ สาคกร ไห้วงค์ (2544, หน้า 65) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจจากบุคลากรทุกฝ่าย หากผู้บริหารใช้อำนาจในการสั่งการ สั่งการโดยไม่คำนึงถึงขวัญและกำลังใจของบุคลากร ความสำเร็จของงานก็จะไม่เกิดขึ้นหรือสำเร็จอย่างไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุเมธ เดียววิศเรศ (2527, หน้า 50) ที่กล่าวว่าผู้นำจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือคำสั่งของตน จันทราณี สงวนนาม (2533) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพสูงมีบรรยากาศของสถานศึกษาดีกว่าสถานศึกษาที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนใหญ่สถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

4. การเปรียบเทียบประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

4.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่อยู่ในเมือง มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ทางบวก มีสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกเมือง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สังคมในเมือง เป็นสังคมใหญ่ มีเศรษฐกิจดี มีแหล่งทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนการศึกษามาก มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเมืองจึงมีโอกาสนในการแสวงหาความรู้ทั้งใน โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ภายนอกมากกว่านักเรียนนอกเมือง ทำให้ครูที่อยู่นอกเมือง มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ทางบวก มีสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าครูที่อยู่นอกเมือง สอดคล้องกับ จันทราณี สงวนนาม (2533) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพสูง

มีบรรยากาศของสถานศึกษาดีกว่าสถานศึกษาที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ และส่วนใหญ่จะเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่เจริญหรือในเขตเมืองมีประสิทธิภาพสูงกว่าสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเมือง

4.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้กับผู้บริหาร
สถานศึกษาทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ
โดยเท่าเทียมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา, 2547) ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้
ความสามารถ และสามารถในการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาได้ อย่างเท่าเทียมกัน
 อีกทั้งโรงเรียนแต่ละแห่งมีแนวในการจัดการเรียนการสอนตามแนวนโยบายพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ด้วยการพัฒนา การบริหารงาน
กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารทุกคนจึงปฏิบัติงานของโรงเรียน
โดยยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการทำงาน เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีคุณภาพ
ตามเป้าหมายของโรงเรียนและในขณะเดียวกันผู้บริหารก็จำเป็นต้องเลือกใช้วิธีการบริหารให้มี
ความเหมาะสม ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อม (ชนกร มะอาเลิศ, 2548, หน้า 65)
จากองค์ประกอบต่าง ๆ จึงทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามประเภทสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษา มีความสามารถในการผลิตนักเรียน
ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนประถมศึกษา
จัดการศึกษาเพียงระดับเดียว จึงทำให้ครูสามารถทุ่มเทให้กับการสอน มีเวลาในการเตรียมสื่อการสอน
มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอดคล้องกับวัย
และความสามารถของนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ที่จัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสส่วนใหญ่ไม่มีครูเฉพาะสาขาที่สอนนักเรียน ซึ่งในระดับ
ช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับช่วงชั้น ที่สำคัญเนื่องจากเป็นระดับช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่มีหลักทฤษฎี
ที่ยาก ซับซ้อน ซึ่งต้องจัดแยกเฉพาะสาขาการเรียน ตามความถนัดตามสาขาที่นักเรียนต้องการมากขึ้น
และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิดความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ
ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 35) จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษา
มีความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส
สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์ (2548, หน้า 94) ที่ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของ
ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาสัตหีบ พบว่า ในช่วงชั้น ที่ 3 เป็นช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้

ที่ต้องจัดแยกเฉพาะสายการเรียน ตามความถนัดตามสาขาที่นักเรียนต้องการมากขึ้น และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ในช่วงชั้นที่ 1 เป็นช่วงชั้นที่ครูทุกคนต้องให้ความสำคัญในการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ต้องปูพื้นฐานทางการอ่าน-เขียน การคิดและทักษะต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งแต่ละช่วงชั้นจะมีธรรมชาติการจัดการศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ เปรมสุริย์ เชื้อมทอง (2536, หน้า 9) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เกิดจากการบริหารที่สามารถทำให้ผู้ปฏิบัติเห็นผลสำเร็จของงาน และสอดคล้องกับ จุมพล พูลภัทรชีวิน (2532) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ครู และครูใหญ่ พบว่า โรงเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลสูงสามารถจัดวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนสื่อการสอนได้ทันสมัยและพร้อมกว่าโรงเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลต่ำ

ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนประถมศึกษา มีสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับมากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนประถมศึกษาจัดการศึกษาเพียงระดับเดียว จึงทำให้ครูสามารถทุ่มเทให้การสอน มีเวลาในการเตรียมสื่อการสอน มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอดคล้องกับวัยและความสามารถของนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส ที่จัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งในระดับช่วงชั้นที่ 3 เป็นระดับช่วงชั้น ที่สำคัญเนื่องจากเป็นระดับช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ที่มีหลักทฤษฎี ที่ยาก ซับซ้อน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 35) ซึ่งการบริหารหลักสูตรในทั้ง 3 ช่วงชั้นของโรงเรียนขยายโอกาส สามารถดำเนินการให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งครบทั่วถึง ทั้งองค์กรเป็นไปได้อย่างมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งจัดเพียง 2 ช่วงชั้น จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษา มีสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ มากกว่าโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนาถ (2548, หน้า 94) ที่ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาสัดหีบ พบว่า ในช่วงชั้น ที่ 3 เป็นช่วงชั้นที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ ที่ต้องจัดแยกเฉพาะสายการเรียน ตามความถนัดตามสาขาที่นักเรียนต้องการมากขึ้น และเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความเข้าใจ และรู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ในช่วงชั้นที่ 1 เป็นช่วงชั้นที่ครูทุกคนต้องให้ความสำคัญในการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ต้องปูพื้นฐานทางการอ่าน-เขียน การคิดและทักษะต่างๆ ให้กับนักเรียน ซึ่งแต่ละช่วงชั้นจะมีธรรมชาติการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้

อาจเนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มีนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน โรงเรียนแต่ละแห่งมีแนวในการจัดการเรียนการสอนตามแนวนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ด้วยการพัฒนา การบริหารงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจึงปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการทำงานเพื่อให้งานเสร็จตามกำหนดเวลาอย่างมีคุณภาพ ตามเป้าหมายของโรงเรียนและตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องจาก ในยุคโลกาภิวัตน์ผู้บริหารและครูต้องมีการปรับตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารงานและการดำเนินงานต่างๆ ให้มีความคล่องตัวต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและครูมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ การจัดการเรียนการสอนมีเทคนิควิธีการที่เหมาะสม ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นต้นว่ามีงบประมาณเพียงพอในการจัดซื้อการเรียนการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพร้อมด้านงบประมาณและบุคลากรในการส่งครูเข้าร่วมอบรมสัมมนา หรือสนับสนุนในการศึกษาต่อ มีการจัดสถานที่สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524, หน้า 174) ที่กล่าวว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีทรัพยากรการบริหารงานมาก มีบุคลากรมาก มีความรู้ดี มีเงินในงบประมาณและนอกงบประมาณ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่มาก และสอดคล้องกับ เกียรติ อัมพรายนนท์ (2525, หน้า 75) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงโดยเฉลี่ยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพไม่เหมาะสมทางการเรียนการสอน ด้านการบริหาร อาคารงบประมาณ ค่าใช้จ่าย วัสดุ ครุภัณฑ์ ซึ่งทำให้ไม่เอื้อต่อการตอบสนองของครู จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถ

ในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการบริหารจัดการนั้นผู้บริหารมีส่วนสำคัญยิ่งในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความ เรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า โรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรแบ่งตามสายงานชัดเจน มีบุคลากรครบตามเกณฑ์ มีการจัดสรรภาระงานให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีตัวเลือกในการคัดสรร คณะกรรมการบริหารงานได้อย่างเหมาะสมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 31) ที่กล่าวว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการบริหารงานของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็กการได้รับการจัดสรรงบประมาณอาจไม่เพียงพอต่อการพัฒนาหรือการบริหารจัดการ บุคลากรไม่เพียงพอทั้ง ๆ ที่ภาระงานทุกอย่างเท่ากับขนาดใหญ่ แต่มีบุคลากรและงบประมาณน้อยกว่า ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ก็มีความพร้อมทั้งงบประมาณและบุคลากร ทำให้การบริหารจัดการเกิดผลดี จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

5. สุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของการสร้างทีมงาน มีการสนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทันสมัยอยู่เสมอ ให้การสนับสนุนแนะนำและชี้แนะให้บุคลากรในหน่วยงานให้มีส่วนร่วมในการทำงาน มีความสามัคคี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน สนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนทั้งทางด้านงบประมาณและการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2539, หน้า 76) ที่กล่าวว่า หากผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายตั้งแต่ก่อนลงมือปฏิบัติ ให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรได้รับรู้ว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของตน ทำให้บุคลากรมีความเชื่อมั่นในการทำงาน ยอมช่วยให้เป้าหมายขององค์การประสบผลดีที่สุด ซึ่งหากสุขภาพองค์การดี บุคลากรในองค์กรมีความสามัคคี มีขวัญกำลังใจดี ย่อมจะส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การในทางที่ดี จึงทำให้สุขภาพองค์การกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี มีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา พงษ์วงษ์ (2544, หน้า 88) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 มีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรูญ สุริรัมย์ (2542, หน้า 103-105) ที่พบว่า สุขภาพองค์การแต่ละมิติและโดยรวมตามการรับรู้ของอาจารย์มีความสัมพันธ์กันกับประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับ พอดเกอร์สกี (Podgurski, 1990) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของประสิทธิผลโรงเรียนกับการรวมกลุ่มของครูและสุขภาพของโรงเรียน พบว่า มิติต่าง ๆ ของสุขภาพโรงเรียนสัมพันธ์กับมิติประสิทธิผลขององค์การ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ดำเนินการบริหารงานและจัดการศึกษาไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย สุขภาพองค์การของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่ามีด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในข้อที่ต่ำที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย ในแต่ละด้านเพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความเป็นมิตรสนิทสนมเป็นกันเองกับครู ทุกคน

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดสวัสดิการเสริมเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร เช่น บ้านพัก สวัสดิการค่ารักษาพยาบาล อาหารกลางวัน ฯลฯ

1.1.3 ผู้บริหารโรงเรียนต้องเสียสละเวลาในการให้คำแนะนำปรึกษาครูเมื่อครูประสบปัญหา และควรช่วยเหลือเกื้อกูลครูทั้งในการทำงานและส่วนตัวในทุกโอกาส

1.2 ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจแก่ครู มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นระหว่างบุคลากรในหน่วยงานอยู่เสมอ เพื่อเป็นเวทีในการเปิดเผยความรู้สึก เจตคติ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานระหว่างกัน

1.2.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้ทักษะด้านภาวะผู้นำ ในการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสถานศึกษา โดยสมัครใจไม่มีการบังคับ

1.2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีนโยบายให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หรือฝ่ายงานต่างๆ จัดทำข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันมาติดป้ายประกาศเพื่อแจ้งให้ครูทราบ

1.3 ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร

1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการประชุมชี้แจงข้อมูลข่าวสารให้ครูทราบอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจจัดประชุมประจำเดือน มีการประชุมฝ่ายงานหรือตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกสัปดาห์

1.3.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการแจ้งข้อมูล ข่าวสารให้ครูทราบตามกระบวนการบริหาร โดยจัดประชุมหัวหน้างาน หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกสัปดาห์แล้วมอบหมายให้หัวหน้าเป็นผู้ประสานงาน

1.3.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดประชุม อบรม สัมมนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเปิดโอกาส

ให้บุคลากรได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ

1.4 ด้านการสนับสนุนทรัพยากร

1.4.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยอาจจัดทำเป็นคำสั่งเวรยามรักษาความปลอดภัยทั้งกลางวันและกลางคืน

1.4.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์และสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์มาใช้ในการปฏิบัติงานตามที่ครูต้องการ

1.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูนำวัสดุครุภัณฑ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน แต่มีบางข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ที่ปรากฏใน 2 ด้าน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่างเพื่อพัฒนาระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน เป็นต้นว่า การจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนอ่อน และสอนเพิ่มเติมให้กับนักเรียนที่มีความสามารถ เฉพาะทางและนักเรียนที่สนใจพิเศษ

2.2 ด้านความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับ

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สนับสนุนให้ครูเข้าอบรมพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ครูนำคอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีทางการเรียนการสอนใหม่ๆมาใช้ในการเรียนการสอน

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนให้สามารถแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นในระดับเดียวกันได้ โดยการพัฒนามูลฐาน พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดหาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอน โดยโรงเรียนต้องมีการพัฒนาทั้งระบบโดยทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษการพัฒนาสุขภาพองค์กร ด้านการบริหารแบบมิตรสัมพันธ์ ด้านการบริหารแบบกิจสัมพันธ์ ด้านความเพียงพอในการสื่อสาร และด้านการสนับสนุนทรัพยากรของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

2. ควรมีการพัฒนาสุขภาพองค์กรของโรงเรียนนอกเมือง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

3. ควรมีการส่งเสริมพัฒนาด้านความสามัคคีของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

4. ควรมีการส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียนนอกเมือง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี

5. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีผลกับประสิทธิผลขององค์กร เช่น ปัจจัยด้านตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอน และประสบการณ์ในการสอน

6. ควรมีสร้างสมการเชิงพยากรณ์เพื่อทำนายคุณภาพขององค์กรและประสิทธิผลขององค์กร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี